

Facebookis häbistamine tõi mõnitused ja pisarad

18. Mai 2016

Omakohus Facebookis võib inimeste elu rikkuda. Pärnu politseijaoskonna piirkonnavanema Karin Uibo sõnutsi on karistamine sotsiaalmeedias toonud "süüdlastele" tasakaalutult palju kannatusi, eriti kui häbistatakse lapsi.

Mõni nädal tagasi märkas vastutustundlik kodanik Pärnus neljarealisel teel lubamatus kohas teed ületanud kooliõpilasi. Liiklus on selles kohas tihe ja läheduses asuvad ülekäigurajad, seega ärritas olukord linlast väga. Inimene otsustas laste korralekutsumiseks kasutada Facebooki.

Märgatud Pärnus

Kodanik postitas pildi noortest Facebooki Märatud24 Pärnus lehele. "Laps, kes oli eksinud reeglite vastu, muutus korraga koolis kaaslaste naerualuseks," tõdes Uibo. Poisi ema, kes sai olukorrast teada naabrinaiselt, suutis postituse küll eemaldada kõnealuselt leheküljelt, kuid mitte postitaja kontolt. Pilti jagas edasi 250 inimest.

"Miks jagatakse? Sest arvatakse, et jagamine on hoolimine. Paljud meist leiavad, et postitusi jagades muutub maailm paremaks paigaks," selgitas politseiametnik.

"Korra eksinud lapsele peeti juba kodus liiklus- ja käitumisalane loeng, kuid ikka ripub ta ühe täiskasvanu isiklikul seinal oma näoga häbipostis. Kommentaaridega antakse hinnanguid ka tema vanemate kohta," rääkis Uibo. "Laps nuttis ega tahtnud enam kooli minna. See olukord pole normaalne."

Ema usub, et laps kahetseb tegu väga. "Kas kellelgi on õigust selles kahelda?" küsis jaoskonna piirkonnavanem.

Õigusemõistmisest sotsiaalmeedias leiab ilmeka näite veel möödunud nädalast, kui Pärnu Karusselli poe pidajail õnnestus Facebooki abiga kindlaks teha ülemeelik noortekamp, kes haaras kauplusest kaasa kaks pudelit lahja alkoholise joogiga ja lahkus selle eest tasumata.

Facebooki postitati pilt turvakaamera salvestusest ja alaealiste rühm tehti paarikümne minutiga kindlaks. Märatud24 Pärnus lehel ripub postitus endiselt. Pildi tõttu sai pahaseks aga pereema, kelle laps samas seltskonnas viibis ja kaadrisse jäi.

"Postitust jagati hoolega ja see jõudis minunigi," teatas lapsevanem, kes oma nime avaldada ei tahtnud. Poeg sattus ema sõnutsi seltskonda juhuslikult ja pilt sildistas ta vargaks. "Küsisin poelt turvalinti, et veenduda, ega minu poeg ole otsene süüdlane," selgitas ta, olles nüüd kindel, et tema laps varguses ei osalenud.

"Mina olen pidanud selgitama kõigile lähedastele, et minu poeg pole varas, tema on pidanud sama sõpradele kinnitama," rääkis ema, kes tekkinud stressist tingituna sattus kõrge vererõhu tõttu haiglasse. Naine saatis kirja politseile, kuid vastust pole saanud.

Aitaks rääkimine

Märatud24 Pärnus Facebooki lehe anonüümne administraator kommenteeris, et kõiki postitusi nad üles ei riputa. "Mõnda aega tagasi laekus meile kiri ühe Pärnu toitlustusasutuse kohta, kust oli tellitud tort. Õigeks kuupäevaks torti ei tulnud, inimene oli kuri ja väljendas oma pahameelt. Enne postituse avaldamist küsisime ka toitlustusasutuse kommentaari. Nad tunnistasid oma viga, palusid vabandust ja pakkusid kliendile alternatiive," kõneles lehehaldaja, lisades, et seda kaebepostitust nad ei avaldanudki.

Administraatori sõnutsi kustutavad nad soovi korral postitusi väga harva, sest lehe reeglid kustutamist ei luba. "Oleme soovitanud pöörduda politseisse. Kirja saatja andmed edastame politseile vaid avalduse alusel," väitis ta.

Uibo sõnas, et politseil pole märgatud-lehtede vastu midagi. "Turvalisuse probleemide arutamine kogukonnas on tervitatav nähtus," kommenteeris ta nende kommuunide võlu, aga tõdes, et valu toovad mõtlematud inimesed. "Sotsiaalmeedia omakohus on liiale läinud."

Valesti teed ületanud noortega näiteks võinuks valvas kodanik Uibo sõnutsi ise vestelda. "Julgustame inimesi omavahel suhtlema ja seda eriti lastega," ütles ta.

Politseiametniku sõnade kohaselt määravad karistuse professionaalid vastavalt seadusele, kuid sotsiaalmeedial selline pädevus puudub. "Paljud ei süvene sellesse, milline on sotsiaalmeedia kaudu karistamise efektiivsus tegelikult," nentis ta.

Politsei toonitab

Kui märkate ebasobivat postitust sotsiaalmeedias, andke sellest teada veebilehe haldajale, veebikonstaablitele või pöörduge lähimasse politseijaoskonda. Kui postitus rikub laste õigusi, on teave selle kohta oodatud lastekaitse liidu veebilehel vihjeliin.targaltinternetis.ee või telefonil 116 111.

Andmekaitse inspektsiooni peadirektor Viljar Peep:

Paarkümmend aastat tagasi ei olnud internet meie igapäevaelu osaks. Ka siis oli inimeste vahelises suhtluses verbaalset oma- ja ülekohut. Kõik see on koos meiega e-suhtluse kaasa tulnud.

Kiusu- ja kuulujutuga võitlemiseks ei ole viimase paarikümne aastaga mingit imerelva leiutatud. Kui see puudutab alaealisi, siis saavad lapsevanemad omavahel rääkida. Koolis saab õpetajatega arutada. Enda ja oma alaealise lapse au ja hea nime kaitseks võis ja võib igaüks solvaja vastu kohtusse hagi esitada. Erinevalt suulisest suhtlusest jätab internet väljaõeldud halvad sõnad kõigile kättesaadavaks, kuid võimaldab nende väljaütleva ka lihtsamalt kindlaks teha.

Lisaks on kohtupraktika seda meelt, et suhtlus- või kommenteerimiskeskonna omanik võtab endale kaasvastutuse, kui talle on teada antud õigusvastasest postitusest ja ta ei tee midagi. Sellepärast on igas sellises keskkonnas oma kanal ebasobivaist postitustest teatamiseks. Teadetele reeglina ka reageeritakse.

Avalikku korda kaitseb politsei, kellel internetis on muuhulgas veebikonstaablid. Isikuandmete kogumise ja kasutamise reeglite järgimist kontrollib andmekaitse inspektsioon. Igasse küberruumis tekkinud sõnavahetusse politsei ega inspektsioon ei sekku. Sekkumiseks peab olema avalik huvi – nii sätestab korrakaitseseadus.

Eraelu ja isikuandmete kaitse on oluline, kuid sõnavabadus on samuti oluline. Laim ja solvamine on halb, aga kust läheb piir, kui keegi käitubki halvasti? Kas teised peavad siis lihtsalt vait olema ega tohigi selle kohta midagi öelda?

Pärnu Postimees 18.05.2016:

<http://parnu.postimees.ee/3698103/facebookis-habistamine-toi-monitused-ja-pisarad> [1]

Allikas URL:

<https://www.aki.ee/et/uudised/meediakajastus/facebookis-habistamine-toi-monitused-ja-pisarad>

Lingid:

[1] <http://parnu.postimees.ee/3698103/facebookis-habistamine-toi-monitused-ja-pisarad>

